

Expunere de motive

Este unanim recunoscut astăzi faptul că alegerile constituie principiul de bază al democrațiilor reprezentative. Ar fi de neconceput o democrație fără existența unor instituții și a unor norme care să permită participarea liberă a cetățenilor la vot. Alegerile libere asigură guvernanților atât legalizarea statutului și rolului lor social, cât și legitimizarea ocupării pozițiilor de conducere în ierarhia statului. Manifestarea dreptului fundamental de a alege și de a fi ales se materializează prin intermediul unor sisteme electorale și moduri de scrutin ce sunt diferite de la țară la țară.

Modurile de scrutin nu reprezintă, însă, doar modalități tehnice de a transforma voturile cetățenilor în mandate parlamentare. Ele reprezintă factori importanți de influențare a activității politice, a conturării strategiilor actorilor politici și a atitudinilor față de politică ale cetățenilor.

Din mai 1990, România utilizează pentru alegerile parlamentare scrutinul proporțional cu listă blocată, sistem care, ca de altfel toate sistemele proporționale, asigură o exprimare democratică a principalelor opțiuni ideologice care se manifestă în societate.

Acestui sistem i s-a reproșat însă, faptul că promovează în Parlament, prin intermediul listelor, prea mulți parlamentari de slabă calitate, considerându-se, pe drept cuvânt, că rezultatele electorale ale partidelor politice sunt datorate, în mare măsură, prestației liderilor respectivelor partide și într-o măsură nesemnificativă calităților candidaților pentru Camera Deputaților și pentru Senat.

Din această perspectivă, de cel puțin 10 ani de zile, sondajele de opinie reliefează cu pregnanță cota redusă de credibilitate acordată de populație Parlamentului, în raport cu alte instituții ale statului.

Ca remediu al acestor stări de fapt, populația propune tranșant soluția votului uninominal prin care aceasta dorește să-și asume responsabilitatea, nu numai în ceea ce privește calitatea partidelor trimise în Parlament, cât și în ce privește calitatea candidaților.

Deși promovarea diversității ideologice este un element definitoriu al democrației, totuși, faptul că din 1992 până în prezent, a fost uneori dificil să se realizeze o majoritate parlamentară, care să confere stabilitate politică, pledează împotriva sistemului proporțional pe care îl aplicăm la ora actuală.

Dintre numeroasele criticii care se aduc actualului tip de scrutin pe liste blocate vom mai aminti și faptul că, în actualul sistem, parlamentarii se simt mult mai obligați față de conducerile partidelor care i-au trecut pe liste decât față de cetățenii care au votat acele liste de candidați. În scrutinul actual existent, acest fapt generează o responsabilitate mai mică a parlamentarilor față de cetățeni și o comunicare directă mai redusă cu aceștia.

În cazul scrutinului uninominal, cetățenii vor putea comunica mult mai bine cu aleșii lor, avându-se în vedere o relație biunivocă reală între alegători și parlamentari. Sistemul în sine obligă parlamentarii să se întâlnească foarte frecvent cu alegătorii și să se implice într-o măsură mult mai mare în soluționarea problemelor acestora. Faptul că într-o circumscripție electorală există un singur parlamentar, generează o responsabilitate dar și o dependență mult mai mare a acestuia față de cetățeni. Este, de asemenea, mult mai ușor pentru parlamentar să-și îndeplinească îndatoririle și să se facă cunoscut având în vedere că o circumscripție uninominală este mult mai mică, din punct de vedere geografic și demografic, decât un județ.

Necesitatea presantă de a fi foarte activ, din punct de vedere politic, îl determină pe parlamentar să se perfecționeze și să devină o personalitate politică ce se poate afirma și la nivel național. Astfel, partidele vor ajunge să dispună, într-un termen relativ scurt, de o elită politică mult mai numeroasă decât cea de care dispun acum.

Deși ideologia partidului, care propune un anumit candidat, comportamentul liderilor acelui partid și rezultatele activității Guvernului în funcție, vor avea în continuare o influență destul de mare asupra votanților, totuși, calitățile personale ale candidatului vor fi, în foarte multe cazuri, decisive pentru rezultatul alegerilor. Scrutinul uninominal obligă conducerile partidelor și, în primul rând, organizațiile locale ale partidelor, a căror importanță va crește foarte mult în procesul decizional, să desemneze candidați valoroși care să aibă șanse mari de a câștiga alegerile. Această competiție între oameni de valoare va determina o îmbunătățire semnificativă a calității clasei politice românești.

Principalele avantaje ale modelului de scrutin uninominal propus sunt :

- 1). Asigurarea unei politizări accentuate în cadrul Parlamentului care să asigure o stabilitate masivă în deplină concordanță cu voința electoratului.
- 2). Accentuarea procesului de creare a alianțelor politice, pentru asigurarea unei majorități înainte de scrutin, care să beneficieze și de girul electoratului.
- 3). Crearea avantajului forțelor politice care au cea mai bună capacitatea de a se alia și de a polariza forțele pentru turul doi.
- 4). Diminuarea considerabilă a turismului electoral în ziua scrutinului, ca soluție de limitare a posibilelor fraude electorale.

5). Asigurarea unui mediu politic cu partide multiple, suple, dependente și relativ stabile.

6). Asigurarea instituționalizării raportului alesului cu alegătorul.

7). Asigurarea unui echilibru mai bun echilibru pentru partidele mari în ceea ce privește reprezentativitatea.

8).Simplificarea procedurii de stabilire a candidatului câștigător, procedură accesibilă și alegătorului, care participă conștient în acest proces.

9). Obligă partidele să desemneze candidați capabili, în detrimentul celor care se prevalează doar de influență în cadrul partidului pentru a fi desemnați pe liste.

10). Asigurarea unei mai mari stabilități a parlamentarului în funcția sa de reprezentare a comunității care l-a ales.

11). Definirea mult mai reală a electoratului propriu pentru fiecare candidat și creșterea nivelului de comunicare între aceștia.

12). Desființează pragul electoral.

13). Asigură o diminuare a absenteismului.

Atât dezavantajele actualului tip de scrutin, cât și faptul că opinia publică din România este foarte favorabilă scrutinului uninominal ne determină să promovăm prezenta inițiativă legislativă, menită să schimbe sistemul de vot.

Scrutinul majoritar uninominal poate avea ca rezultat câștigarea majorității mandatelor parlamentare de către un partid care dispune de valori certe, fapt care ar mări stabilitatea politică a țării și eficiența guvernării.

Adoptarea sistemului majoritar în forma scrutinului uninominal cu două tururi va avea influență pozitivă asupra vieții politice din țara noastră.

Având în vedere avantajele semnificative ale acestui tip de scrutin propunem Parlamentului României spre dezbatere și adoptare această inițiativă legislativă.

Inițiatorii,

Lider Grup PSD

MIRON TUDOR MITREA, Deputat PSD

IOAN BIVOLARU, Deputat PSD

AURELIA VASILE, Deputat PSD

VALERIU ZGONEA, Deputat PSD

EUGEN NICOLICEA, Deputat PSD

VICTOR PONTA, Deputat PSD

CLAUDIU MANDA, Deputat PSD

VIOREL PUPEZĂ, Deputat PSD

ION CĂLIN, Deputat PSD

VALE SOPORAN, Deputat PSD

MARIANA SĂRBU, Deputat PSD

UTA CONȘTANTIN, Deputat PSD

Alexandru Mazăre, Deputat PSD

Ioan Mircea Pascu, Deputat PSD

Cristian Dumărescu

Florin Iordache, Deputat PSD

ION FLORESCU, Senator PSD

ION RĂDOI, Senator PSD

DORU IOAN TĂRĂCILĂ, Senator PSD